

บทที่ 4

พื้นที่ศึกษา

จากการศึกษาลักษณะกายภาพของพื้นที่บริเวณตลาดน้ำทั้ง 3 แห่ง ทำให้ทราบถึงลักษณะทางกายภาพปัจจุบัน สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา การเข้าถึงและทางสัญจร การใช้ประโยชน์พื้นที่ ชุมชนใกล้เคียง รวมถึงการเชื่อมต่อไปยังสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ เพื่อนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว โดยมีรายละเอียดที่สำคัญดังนี้

4.1 ความเป็นมาและสถานที่ตั้ง

4.1.1 ประวัติความเป็นมา

1) ตลาดน้ำวัดแสงสิริธรรม

ตลาดน้ำวัดแสงสิริธรรมเกิดขึ้นจากการเลิกค้าขายของตลาดน้ำบางตลาด ซึ่งสาเหตุของการเลิกค้าขายเกิดจากการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวบ้านที่อาศัยอยู่ริมน้ำ โดยชาวบ้านเปลี่ยนไปใช้ถนนแทนลำน้ำ หันไปนิยมรถจักรยานยนต์ รถเก๋ง รถกระบะ และรถบรรทุก แทนเรือ บด เรือสำปั้น เรือแจว และเรือมาด ตลาดน้ำบางตลาดจึงมีความสำคัญน้อยลง ต่อมาในปี พ.ศ. 2541 ชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณตำบลเกาะเกร็ด หมู่ 3 หมู่ 4 และตำบลท่าอิฐ ที่เคยมีวิถีชีวิตผูกพันอยู่กับตลาดน้ำบางตลาด ได้ร่วมกันสร้างตลาดน้ำแห่งใหม่ในแบบวิถีชีวิตดั้งเดิมของนครินทร์ขึ้นอีกครั้ง ณ ตลาดน้ำวัดแสงสิริธรรม หมู่ 5 ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ซึ่งตั้งอยู่เหนือตำแหน่งที่เคยเป็นตลาดน้ำบางตลาด ขึ้นไปราว 2 กิโลเมตร อยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะเกร็ด และอยู่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา ปัจจุบันตลาดน้ำวัดแสงสิริธรรมเปิดให้บริการในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 8.00 น. จนถึงเวลาประมาณ 17.00 น. ในแต่ละสัปดาห์จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาประมาณสัปดาห์ละ 1,000-2,000 คน เฉลี่ย 5,000 - 8,000 คนต่อเดือน (สมพงษ์ ตรีนก, สัมภาษณ์, 2553) และตลาดน้ำแห่งนี้ดำเนินการโดยทางวัดแสงสิริธรรม

2) ตลาดน้ำไทรน้อย

ตลาดน้ำไทรน้อยก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2544 โดยนายสุรพล วานิชเสนี ซึ่งเป็นนายอำเภออยู่ในขณะนั้น ได้หารือกับผู้นำชุมชนในการจัดตั้งตลาดน้ำขึ้นบริเวณหน้าว่าการอำเภอ

โดยเห็นว่าพื้นที่บริเวณตำบลไทรน้อยเป็นพื้นที่เกษตรกรรม เริ่มแรกได้นำสินค้าการเกษตรต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่ออกมาขาย ต่อมา มีการนำสินค้าประเภทอื่นมาขายมากขึ้นทำให้ตลาดน้ำไทรน้อยเริ่มเป็นที่รู้จักตลาดน้ำไทรน้อยเปิดตัวอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2545 โดยย้ายจากบริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอไทรน้อยมาเป็นบริเวณวัดไทรใหญ่ ปัจจุบันตลาดน้ำไทรน้อยเปิดให้บริการในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 8.00 น. จนถึงเวลาประมาณ 17.00 น. ในแต่ละสัปดาห์จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาประมาณสัปดาห์ละ 3,000 คน เฉลี่ย 8,000 - 11,000 คนต่อเดือน (สุรสิทธิ์ ศรีอินทร์สุทธิ, สัมภาษณ์, 2553) และตลาดน้ำแห่งนี้ดำเนินการโดยทางวัดไทรใหญ่

3) ตลาดน้ำวัดตะเคียน

ตลาดน้ำวัดตะเคียนเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 โดยหลวงปู่แยม เจ้าอาวาสวัดตะเคียน ด้วยแนวคิดที่ต้องการพลิกฟื้นวิถีชีวิตของคนในอดีตให้คนรุ่นใหม่ได้สัมผัส และต้องการที่จะใช้พื้นที่บริเวณลำคลองแห่งนี้ให้เกิดประโยชน์แก่ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในบริเวณนี้ให้ทำมาหากิน โดยการนำพืชผักต่างๆ ที่ปลูกกันเอง รวมถึงของกินที่หลากหลายนำใส่เรือพายมาขาย โดยที่ไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น ปัจจุบันตลาดน้ำวัดตะเคียนเปิดให้ทุกวันตั้งแต่เวลาประมาณ 8.00 น. จนถึงเวลาประมาณ 17.00 น. แต่วันเสาร์-วันอาทิตย์จะมีร้านค้ามากกว่าวันธรรมดา ในแต่ละสัปดาห์จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาประมาณสัปดาห์ละ 1,000 - 2,000 คน เฉลี่ย 5,000 - 8,000 คนต่อเดือน (พระครูสมุห์สงบ กิตติญาโณ, สัมภาษณ์, 2553) และตลาดน้ำแห่งนี้ดำเนินการโดยทางวัดตะเคียน

4.1.2 สถานที่ตั้ง

1) ตลาดน้ำวัดแสงสิริธรรม

พื้นที่บริเวณตลาดน้ำตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาทางด้านหลังของวัดแสงสิริธรรม ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าอิฐ หมู่ที่ 5 ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้เคียง 2 ชุมชน ได้แก่ หมู่ที่ 5 บ้านลาดสิงห์ และหมู่ที่ 10 บ้านสุเหร่าใหญ่ (ภาพที่ 4.1)

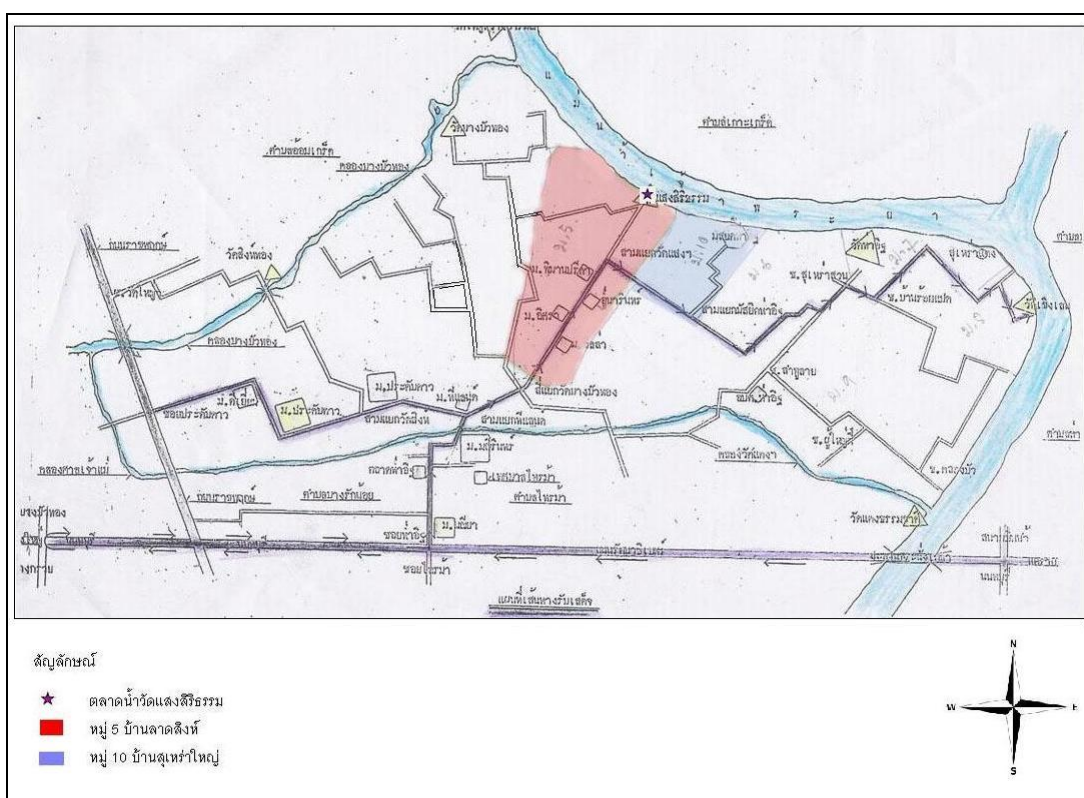
2) ตลาดน้ำไทรน้อย

พื้นที่บริเวณตลาดน้ำไทรน้อยตั้งอยู่ทางด้านขวาของบริเวณวัดไทรใหญ่ ในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลไทรน้อย หมู่ที่ 5 ตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี มีชุมชนที่ตั้งอยู่

ใกล้เคียง 2 ชุมชน ได้แก่ หมู่ที่ 5 ชุมชนวัดไทรใหญ่ ตำบลไทรน้อย และหมู่ที่ 1 ชุมชนตลาด ตำบลคลองขวาง (ภาพที่ 4.2)

ภาพที่ 4.1

ขอบเขตพื้นที่ศึกษาตลาดน้ำวัดแสงสิริธรรม

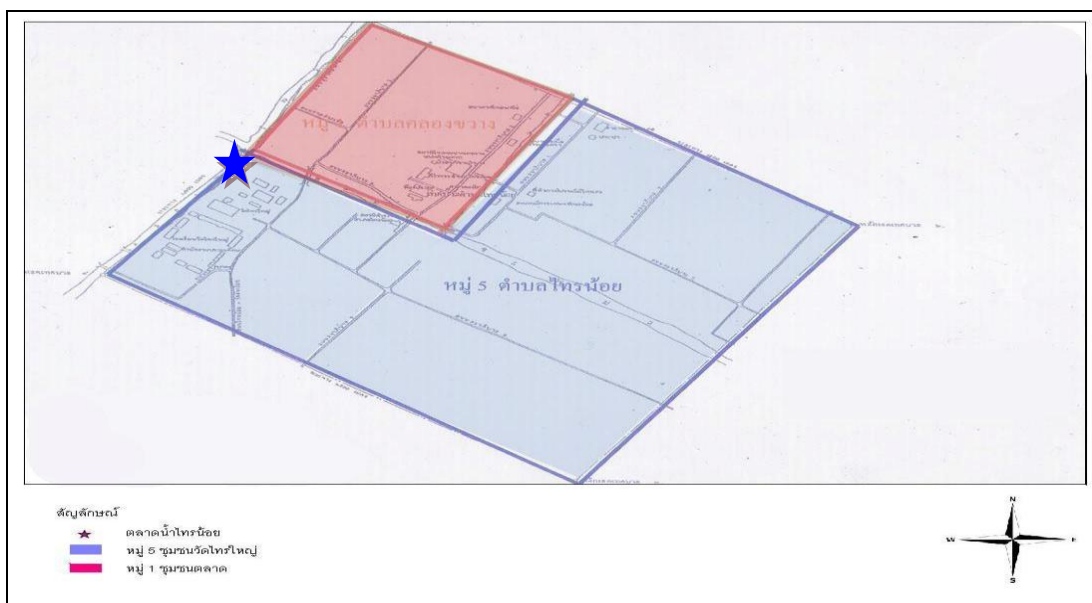

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลท่าอิฐ, 2553

3) ตลาดน้ำวัดตะเคียน

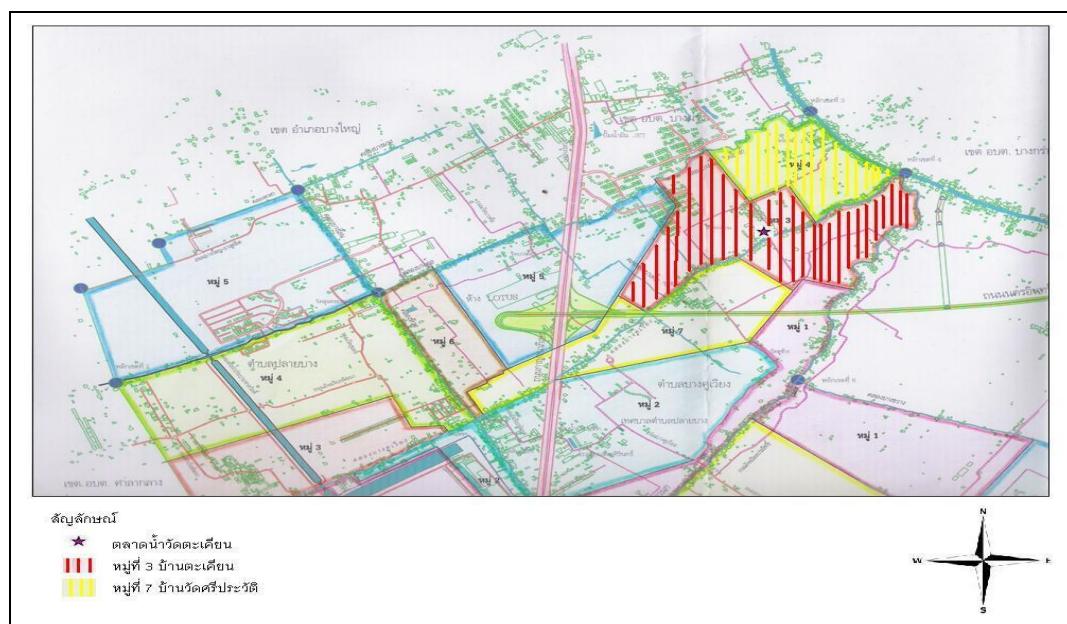
พื้นที่ศึกษาบริเวณตลาดน้ำวัดตะเคียนตั้งอยู่ในบริเวณวัดตะเคียน ในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลปลายบาง หมู่ที่ 3 ตำบลบางคูเวียง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้เคียง 2 ชุมชน ได้แก่ หมู่ที่ 3 บ้านวัดตะเคียน และหมู่ที่ 7 บ้านวัดศรีประวดี (ภาพที่ 4.3)

ภาพที่ 4.2
ขอบเขตพื้นที่ศึกษาตลาดน้ำไทรน้อย

ที่มา : เทศบาลตำบลไทรน้อย, 2553

ภาพที่ 4.3
ขอบเขตพื้นที่ศึกษาตลาดน้ำวัดตะเคียน

ที่มา : เทศบาลตำบลปลายบาง, 2553

4.2 สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน

4.2.1 ตลาดน้ำวัดแสงสิริธรรม

ตลาดน้ำวัดแสงสิริธรรมตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา มีแพขนาดใหญ่จำนวน 2 แพ เป็นที่ตั้งของร้านค้า ร้านอาหาร และเป็นที่นั่งพักผ่อนหรือรับประทานอาหารของนักท่องเที่ยว มีบ้านเรือนตั้งอยู่ใกล้กับตัวตลาดน้ำ

4.2.1.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยว

บริเวณตลาดน้ำวัดแสงสิริธรรม มีทรัพยากรการท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 ประเภทธรรมชาติ ประกอบด้วย ทิวทัศน์ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ประเภทที่ 2 ประเภท ประวัติศาสตร์และโบราณสถาน ประกอบด้วย วัดแสงสิริธรรม และประเภทที่ 3 ประเภท ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม ประกอบด้วย ตลาดน้ำ และวิถีชีวิตชุมชน (ตารางที่ 4.1)

4.2.1.3 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

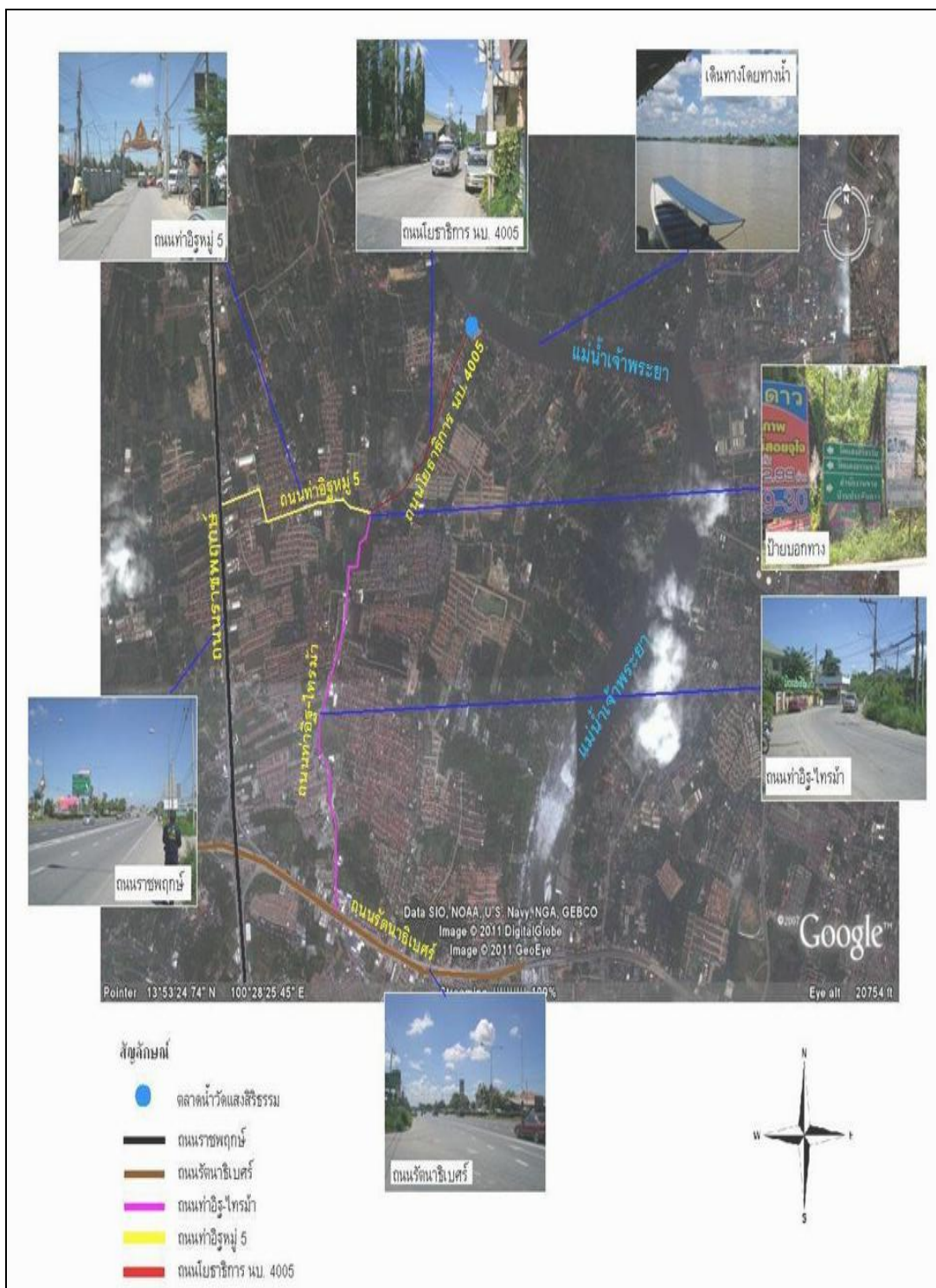
ตลาดน้ำวัดแสงสิริธรรมสามารถเข้าถึงได้ 2 ทาง คือ ทางน้ำ มีเรือโดยสารและเรือส่วนตัว ใช้เส้นทางแม่น้ำเจ้าพระยา ส่วนทางบกสามารถใช้รถยนต์ส่วนตัว รถยนต์รับจ้าง รถจักรยานยนต์รับจ้าง และรถประจำทางสาย 134 (อำเภอบางบัวทอง-หมอชิต 2) สาย 69 (อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ-สนามบินน้ำ) โดยใช้ทางหลวงแผ่นดินที่ 302 ถนนรัตนาธิเบศร์ เข้ามาสู่ถนนท่าอิฐ-ไทรมา ซึ่งเป็นถนนสายรอง ตรงขึ้นไปยังถนนโยธาธิการ นบ. 4005 และถนนราชพฤกษ์ เข้าสู่ถนนท่าอิฐหมู่ 5 ซึ่งเป็นถนนสายรอง จากนั้นใช้ถนนโยธาธิการ นบ. 4005 เข้าสู่ตลาดน้ำ ดังแสดงในภาพที่ 4.4

ตารางที่ 4.1

สรุปประเภทและสถานภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวบริเวณตลาดน้ำวัดแสงสิริธรรม

	ประเภท	ชื่อทรัพยากร การท่องเที่ยว	สถานภาพและการจัดการพื้นที่
	1 ธรรมชาติ	1) ทิวทัศน์ริมฝั่งแม่น้ำ เจ้าพระยา	สามารถล่องเรือตามลำน้ำเจ้าพระยาท่องเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ อาทิ เกาะเกร็ด และคลองขนม หวาน เป็นต้น
	2 ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และ ศาสนา	2) วัดแสงสิริธรรม	มีพระอุโบสถที่ได้รับอิทธิพลของสถาปัตยกรรมจีน คือ มีการตกแต่งประติมากรรมปูนปั้นแบบจีนตามประตู หน้าต่าง ภายในอุโบสถมีหลวงพ่อโต(พระพุทธรูปโจนชัย) เป็นพระประธาน สร้างจากปูนซีเมนต์ก่ออิฐฉาบรักปิดทอง และ หลวงพ่อดำ องค์หล่อด้วยโลหะสัมฤทธิ์ลงรักปิดทอง มีประชาชนเข้ามาสักการะอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะวันเสาร์- วันอาทิตย์และวันหยุดราชการ
	3 ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และ กิจกรรม	3) ตลาดน้ำวัดแสงสิริ ธรรม	จัดขึ้นทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 8.00 น. ชาวบ้านจะเริ่มทยอยนำสินค้าหลากหลายชนิด อาทิ อาหาร ผลไม้ พืชผัก ขนม ของกินของใช้ มาขายให้กับคนในท้องถิ่น หรือนักท่องเที่ยว ทำให้ได้สัมผัสกับธรรมชาติของริม แม่น้ำเจ้าพระยา นักท่องเที่ยวสามารถที่จะซื้ออาหารมานั่งรับประทานในสถานที่จัดไว้ ทำให้มีความสะดวกสบาย ภายใต้การดูแลของวัดแสงสิริธรรม
		4) วิถีชีวิตชุมชน	นักท่องเที่ยวสามารถชมวิถีชีวิตที่สงบสุข ด้วยสภาพบ้านเรือนริมแม่น้ำผสานกับวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของชาวบ้าน และชาวบ้านพร้อมที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้ามาสัมผัสวิถีชีวิตดังกล่าวด้วยความยินดี

ภาพที่ 4.4
การเข้าถึงพื้นที่ตลาดน้ำวัดแสงสิริธรรม

ที่มา : Google Earth, 2553 (ดัดแปลง)

4.2.1.4 ระบบสาธารณูปโภค

- 1) แหล่งน้ำใช้ ได้รับบริการการจ่ายน้ำประปาจากการประปานครหลวง
- 2) ระบบไฟฟ้า ได้รับการบริการไฟฟ้าจากการไฟฟ้านครหลวง ซึ่งมีพลังงานไฟฟ้าเพียงพอ และพร้อมจ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับตลาดน้ำและชุมชน
- 3) การกำจัดมูลฝอย บริเวณตลาดน้ำอยู่ในความรับผิดชอบของ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าอิฐ ปริมาณมูลฝอยที่เก็บได้บริเวณตลาดน้ำเฉลี่ยประมาณ 0.03 ตัน/วัน โดยไม่มีมูลฝอยตกค้าง การเก็บขนทำในช่วง 6.00 น. รถที่ใช้ในการเก็บขนมูลฝอย ประกอบด้วย รถดัชเชะ 6 คัน พนักงาน 4 คนต่อคัน และนำขยะมูลฝอยไปกำจัดที่บ่อเก็บขยะที่ตำบลไทรน้อย อำเภไทรน้อย ซึ่งเป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี (องค์การบริหารส่วนตำบลท่าอิฐ, 2553)

4.2.1.5 การบริการทางการท่องเที่ยว

มีเยาวชนท้องถิ่นเป็นมัคคุเทศก์บอกเล่าเรื่องราว ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวในการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำ มีบริการเรือชมวิถีชีวิตคนแม่เจ้าพระยา หอมน้ำที่ให้บริการภายในตลาดน้ำจะใช้หอน้ำของทางวัด และมีการทำความสะอาดหอน้ำโดยทางวัดได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดช่วงเย็นของทุกวัน การให้บริการที่จอดรถใช้ที่จอดรถภายในวัด มีลานจอดรถอยู่บริเวณด้านซ้ายและด้าน ขวาของพระอุโบสถ สามารถจอดรถได้ประมาณ 100 คัน ที่จอดรถมีความปลอดภัยเนื่องจากเป็นลานโล่ง และร้านค้าในตลาดน้ำ มีประมาณ 20 ร้าน เป็นร้านค้าในแพขนาดใหญ่ ไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว

4.2.1.6 การรวมกลุ่มของคนในชุมชน การดำเนินงานและการบริหารจัดการในตลาดน้ำ

ปัจจุบันยังไม่มีกรรวมกลุ่มของคนในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตลาดน้ำ ในการจัดการระบบต่างๆ มีวัดแสงสิริธรรมเป็นผู้ดูแล การดำเนินงานในตลาดน้ำนั้น เนื่องจากตลาดน้ำมีบริเวณพื้นที่ที่ต้องดูแลให้สะอาดเรียบร้อย รวมทั้งต้องอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ค้าขายในตลาด จึงต้องมีการว่าจ้างพนักงานหลายฝ่าย ดังนี้ จึงจ้างพนักงานทำความสะอาด 2 คน วันละ 200 บาท ทำความสะอาดบริเวณวัด ตลาดน้ำ และหอน้ำ ส่วนหน่วยรักษาความปลอดภัย ได้จ้างอาสาสมัครชุมชน 300 บาทต่อวัน และค่า

เก็บขยะให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลท่าอิฐ 500 บาทต่อเดือน (สมพงษ์ ตรีณก, สัมภาษณ์, 2553)

4.2.1.7 กิจกรรมการท่องเที่ยว

กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวนิยมทำเมื่อมาเที่ยวยังตลาดน้ำวัดแสงสิริธรรม ได้แก่ การนมัสการ กราบไหว้หลวงพ่อดำ นั่งเรือล่องตามแม่น้ำเจ้าพระยาไปรอบบริเวณเกาะเกร็ด ค่าบริการท่านละ 60 บาท ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง และเดินชมบ้านเรือนริมแม่น้ำเจ้าพระยาชมวิถีชีวิตคนในชุมชน เลือกซื้อผลผลิตทางการเกษตร

4.2.1.8 ผลิตภัณฑ์และสินค้าที่ระลึก

สินค้าที่มีขายในตลาดน้ำวัดแสงสิริธรรม ส่วนมากเป็นสินค้าทางการเกษตร ผักผลไม้ต่างๆ ที่เป็นผลผลิตที่มาจากสวนที่ชาวบ้านปลูกเอง และซื้อมาจากที่อื่นบ้างในส่วนที่ไม่มี นอกจากนี้ยังมี ร้านอาหาร ร้านเครื่องดื่ม และขนมพื้นบ้าน

4.2.2 ตลาดน้ำไทรน้อย

4.2.2.1 สภาพแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำ

ตลาดน้ำไทรน้อยตั้งอยู่บริเวณคลองพระพิมลราชา ความกว้างของคลองประมาณ 8 เมตร มีร้านตั้งอยู่บนชายเขื่อนเรียบขนานไปกับคลองพระพิมลราชา ตลอดระยะทางเดินประมาณ 300 - 400 เมตร และมีแพขนาดใหญ่จำนวน 6 แพ ซึ่งเป็นที่ตั้งของร้านอาหาร ร้านค้า และเป็นที่นั่งพักผ่อนหรือรับประทานอาหารของนักท่องเที่ยว มีบ้านเรือนตั้งอยู่ใกล้กับตัวตลาดน้ำ สภาพน้ำในคลองชุ่มมีตะกอน

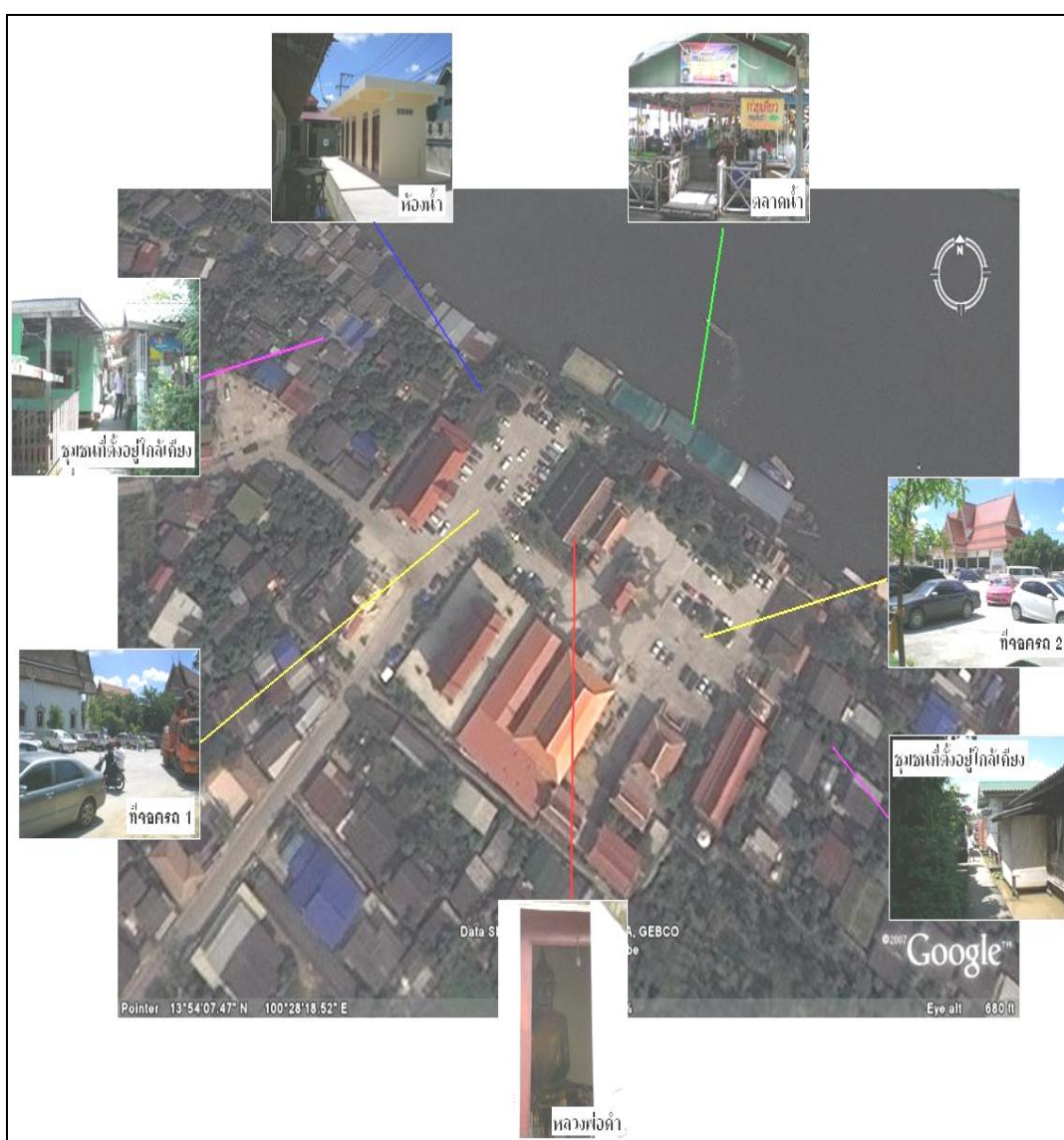
4.2.2.2 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

ตลาดน้ำไทรน้อยสามารถเข้าถึงโดยทางบก จากทางหลวงหมายเลข 9 ถนนกาญจนาภิเษก สามารถเข้าถนนสายรองได้ 2 สาย คือ ถนนบ้านกล้วย-ไทรน้อย ถนนบางกรวย-

ไทรน้อย และจากทางหลวงหมายเลข 346 เข้าถนนสายรองโดยใช้ถนนบางกรวย-ไทรน้อย และใช้ถนนเทศบาล 3 เข้าสู่ตลาดน้ำ ซึ่งสามารถใช้รถยนต์ส่วนตัว รถยนต์รับจ้าง รถจักรยานยนต์รับจ้าง และรถโดยสารประจำทางสายไทรน้อย-บางบัวทอง รถโดยสารประจำทางปรับอากาศสาย 528 (ไทรน้อย-พระราม9) และรถตู้ (สาย ต.8) สายพาดำปิ่นเกล้า-ไทรน้อย และสายเดมะมอลล์งามวงศ์วาน-ไทรน้อย (ภาพที่ 4.7)

ภาพที่ 4.5

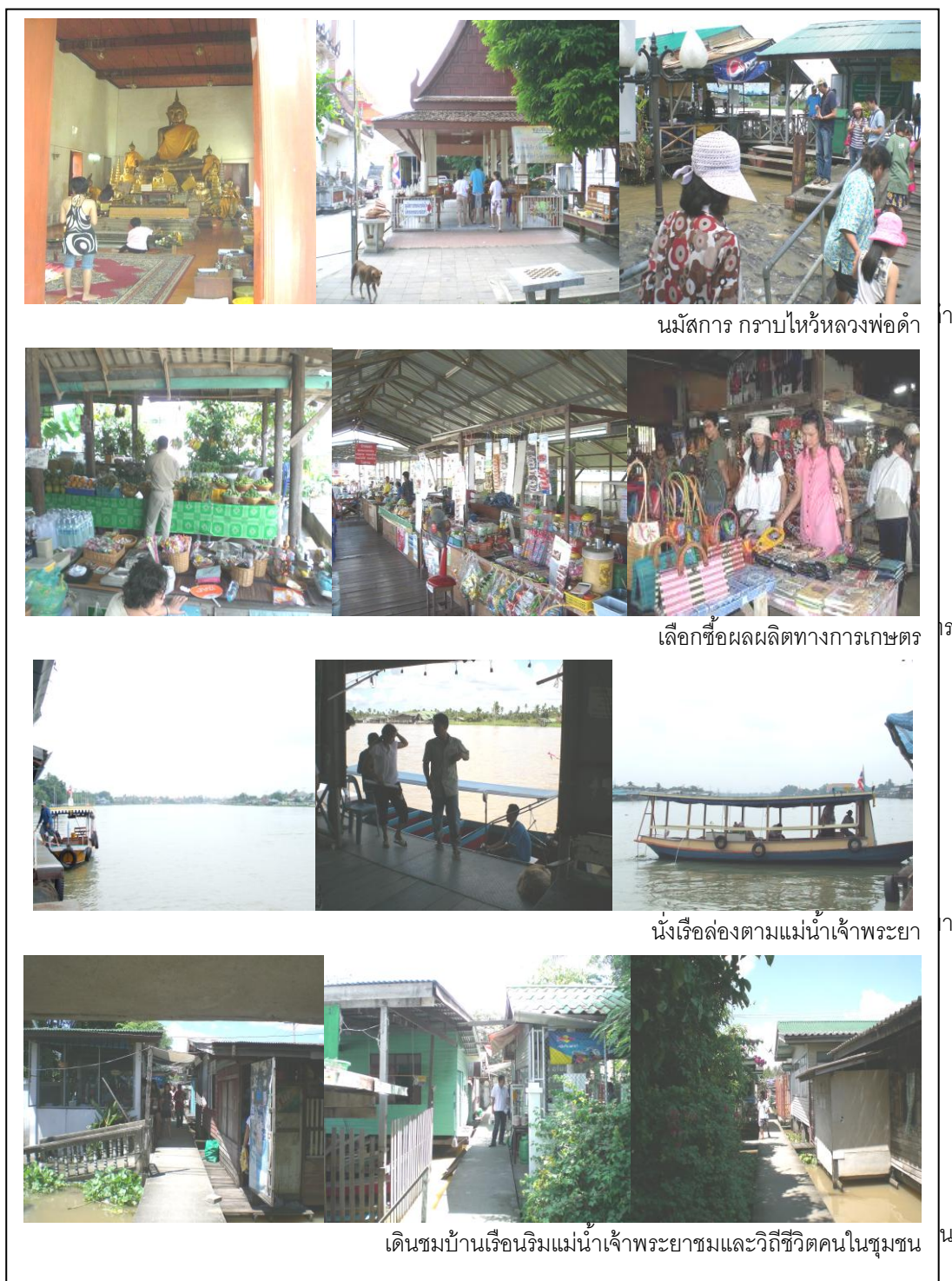
ตำแหน่งสถานที่ต่างๆ ในบริเวณตลาดน้ำวัดแสงสิริธรรม

ที่มา : Google Earth, 2553 (ดัดแปลง)

ภาพที่ 4.6

กิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณตลาดน้ำวัดแสงสิริธรรม

ที่มา : ผู้วิจัย, 2553

4.2.2.3 ทรัพยากรการท่องเที่ยว

ตลาดน้ำไทรน้อย มีทรัพยากรการท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 ประเภทประวัติศาสตร์ และโบราณสถาน ประกอบด้วย วัดไทรใหญ่ และประเภทที่ 2 ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม ประกอบด้วย ตลาดน้ำ วิถีชีวิตชุมชน สวนผลไม้ และสวนไม้ดอกไม้ประดับ (ตารางที่ 4.2)

4.2.2.4 ระบบสาธารณูปโภค

1) แหล่งน้ำใช้ การให้บริการด้านการประปาดำเนินการโดยการประปานครหลวง เขตบางบัวทอง ครอบคลุมทั้งพื้นที่เทศบาลตำบลไทร

2) ระบบไฟฟ้า การไฟฟ้าในเขตของชุมชนเทศบาลตำบลไทรน้อยดำเนินการโดยการไฟฟ้านครหลวง ซึ่งให้การบริการกระแสไฟฟ้าแก่ชุมชนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ปัจจุบันการให้บริการไฟฟ้ามีครบทุกหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังมีการให้บริการไฟฟ้าแสงสว่างสาธารณะในเขตเทศบาลตำบลไทรน้อย

3) การกำจัดมูลฝอย การให้บริการในด้านการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตของชุมชนเทศบาลตำบลไทรน้อย มีรถอัดขยะ 1 คัน รถบรรทุกขยะเล็ก 1 คัน และถังรองรับขยะมูลฝอย 250 ถัง วางไว้ตามจุดต่าง ๆ ในชุมชน ประมาณขยะมูลฝอยบริเวณตลาดน้ำประมาณ 0.05 ตันต่อวัน การกำจัดขยะมูลฝอยทางเทศบาลตำบลไทรน้อยนำไปทิ้งบ่อเก็บขยะ ตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย ซึ่งเป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีทิ้งขยะ (เทศบาลตำบลไทรน้อย, 2553)

4.2.2.5 การบริการทางการท่องเที่ยว

ตลาดน้ำไทรน้อย มีผู้ทำหน้าที่แนะนำและบอกเล่าเรื่อง ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ในการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำ มีบริการรถชมสวนไม้ดอกไม้ประดับและสวนผลไม้ ห้างน้ำที่ให้บริการภายในตลาดน้ำจะใช้ห้องน้ำของวัดไทรใหญ่ และการทำความสะอาดห้องน้ำทางวัดได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดช่วงเย็นของทุกวัน การให้บริการที่จอดรถ มีลานจอดรถอยู่บริเวณด้านหน้าวัดไทรใหญ่สามารถจอดรถได้ประมาณ 250 คัน มีความปลอดภัยเนื่องจากมีเจ้าหน้าที่คอยดูแล และในบริเวณตลาดน้ำมีร้านค้าประมาณ 80 ร้าน แบ่งออกเป็นบริเวณต่างๆ ได้แก่

ร้านค้าบริเวณชายเขื่อน ร้านค้าในเรือ ร้านค้าบริเวณในวัดไทใหญ่ และร้านค้าในแพขนาดใหญ่
ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

4.2.2.6 การรวมกลุ่มของคนในชุมชน การดำเนินงานและการบริหารจัดการในตลาดน้ำ

ปัจจุบันมีการรวมกลุ่ม 3 กลุ่ม คือ กลุ่มกรรมการประชาคมตลาดน้ำไทรน้อย
รวมตัวโดยผู้ที่มาทำการค้าขายยังตลาดน้ำไทรน้อย กลุ่มอาชีพสตรีผลิตน้ำพริก และกลุ่มไม้
ดอกไม้ประดับ โดยมีประชาชนเข้ามามีกิจกรรมการค้าขาย การจัดการระบบต่างๆ ทั้งงานทะเบียน
งานด้านการเงิน การบัญชี และการควบคุมการจัดระเบียบเรียบร้อยของบรรดาร้านค้าต่างๆ เพื่อ
รองรับความเจริญเติบโตต่อไป โดยมีคณะกรรมการประชาคมตลาดน้ำเป็นผู้ดูแล และร่วมกัน
บริหารแบ่งงานเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้ ที่ปรึกษา แผนกประชาสัมพันธ์ แผนกทะเบียนและจัดระเบียบ
ผู้ค้า แผนกการเงิน ในส่วนของการดำเนินงานในตลาดน้ำนั้น เนื่องจากตลาดน้ำมีบริเวณพื้นที่ที่
ต้องดูแลให้สะอาดเรียบร้อย รวมทั้งต้องอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยให้กับ
นักท่องเที่ยวและผู้ค้าขายในตลาด จึงต้องมีการว่าจ้างพนักงานหลายฝ่าย ดังนี้ พนักงานทำความสะอาด
สระวัดบริเวณวัด ตลาดน้ำ และห้องน้ำ จ้าง 4 คน วันละ 200 บาท ส่วนหน่วยรักษาความ
ปลอดภัย ได้จ้างเจ้าหน้าที่ตำรวจและอาสาสมัครชุมชน อาทิตย์ละ 3,000 บาท (1,500 บาทต่อ
วัน) และค่าเก็บขยะให้กับเทศบาล 2,000 บาทต่อเดือน (สุรสิทธิ์ ศรีอินทร์สุทธิ, สัมภาษณ์, 2553)

4.2.2.7 กิจกรรมการท่องเที่ยว

กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวทำเมื่อมาเที่ยวยังตลาดน้ำไทรน้อย ได้แก่ นั่งรถชมสวน
ผลไม้และสวนไม้ดอกไม้ประดับ ค่าบริการท่านละ 20 บาท ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง การ
นมัสการกราบไหว้หลวงพ่อดอกคำ ศึกษาวิถีชีวิตคนในชุมชน เดินชมบ้านเรือนริมคลองพระพิมล
ราชา เลือกรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรและรับประทานอาหาร

ตารางที่ 4.2

สรุปประเภทและสถานภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวบริเวณตลาดน้ำไทรน้อย

	ประเภท	ชื่อทรัพยากรการท่องเที่ยว	สถานภาพและการจัดการพื้นที่
	1 ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และศาสนา	1) วัดไทรใหญ่	ประกอบด้วย พระอุโบสถ ภายในมีจิตรกรรมฝาผนังเรื่องพระเจ้าสิบชาติ มีหลวงพ่อกองค์เป็นพระพุทธรูปสมัยลุ่มของพระประธาน เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือมากมีประชาชนเข้ามาสักการบูชาเพื่อขอพรไม่ขาด มีกุฏิไม้ทรงไทยได้ถุนสูง หอสวดมนต์ และหอปริยัติธรรม
	2 ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม	2) ตลาดน้ำไทรน้อย	จัดขึ้นทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 8.00 เป็นตลาดน้ำที่ชาวบ้านนำสินค้ามาขายไว้บนบกเพื่อความสะดวกต่อชาวบ้านที่ต้องการนำสินค้ามาขาย โดยชาวบ้านจะเริ่มทยอยนำสินค้าหลากหลายนานาชนิด อาทิ อาหาร ผลไม้ พืชผัก ขนม ของกินของใช้ มาขายให้กับคนในท้องถิ่น หรือนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถที่จะซื้ออาหารมานั่งรับประทานในสถานที่จัดไว้ ซึ่งตลาดน้ำแห่งนี้มีการดูแลจากคณะกรรมการที่เกิดจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านที่นำสินค้าเข้ามาขาย โดยมีทางวัดเป็นผู้ควบคุมอีกที
		3) วิถีชีวิตชุมชน	นักท่องเที่ยวสามารถชมวิถีชีวิตที่สงบสุข ด้วยสภาพบ้านเรือนสวน และบ้านเรือนริมคลองผสมกับวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของชาวบ้าน และชาวบ้านพร้อมที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้ามาสัมผัสวิถีชีวิต
		4) สวนไม้ดอกไม้ประดับ และสวนผลไม้	เป็นสวนที่อยู่ไม่ไกลจากตลาดน้ำ ใช้เวลาประมาณ 20 นาที ถึง 1 ชั่วโมง จากตลาดน้ำ สามารถเข้าเยี่ยมชมและชิมผลไม้สดๆ ได้ นอกจากนี้ยังสามารถเลือกซื้อต้นไม้และผลไม้กลับไปเป็นของฝากได้

ภาพที่ 4.9
กิจกรรมการท่องเที่ยวของตลาดน้ำไทรน้อย

4.2.3 ตลาดน้ำวัดตะเคียน

4.2.3.1 สภาพแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำ

ตลาดน้ำวัดตะเคียนตั้งอยู่บริเวณคลองบางคูเวียง มีร้านค้าตั้งอยู่บริเวณวัด และมีร้านค้าในเรือประมาณ 20 ลำ มีบ้านเรือนตั้งอยู่ใกล้กับตลาดน้ำ สภาพน้ำในคลองขุ่นมีตะกอนเล็กน้อย

4.2.3.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยว

ตลาดน้ำวัดตะเคียน มีทรัพยากรการท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 ประเภทประวัติศาสตร์ และโบราณสถาน ประกอบด้วย วัดตะเคียน ประเภทที่ 2 ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม ประกอบด้วย ตลาดน้ำ วิถีชีวิตชุมชน และประเภทที่ 3 ประเภทธรรมชาติ ประกอบด้วย ทิวทัศน์ริมคลองบางคูเวียง (ตารางที่ 4.3)

4.2.3.3 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

ตลาดน้ำวัดตะเคียนสามารถเข้าถึงโดยทางบก จากถนนนครินทร์ เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาด 8 ช่องทาง เข้าถนนสายรองถนนบางคูเวียงเข้าสู่ตลาดน้ำ โดยใช้รถยนต์ส่วนตัว รถยนต์รับจ้าง และรถสองแถวสาย 4 ตลาดนนท์-วัดโบสถ์บน

4.2.3.4 ระบบสาธารณูปโภค

1) แหล่งน้ำใช้ การให้บริการด้านการประปาดำเนินการโดยการประปานครหลวง เขต บางกอกน้อย นอกจากนี้ เทศบาลตำบลปลายบางยังได้ดำเนินการให้บริการน้ำประปาอบาตาลแก่ประชาชนในพื้นที่ที่การประปานครหลวงเข้าไม่ถึงถึง จำนวน 3 บ่อ มีผู้ใช้บริการจำนวน 119 ครัวเรือน

2) ระบบไฟฟ้า การไฟฟ้าในเขตของชุมชนเทศบาลตำบลปลายบาง ดำเนินการโดยการไฟฟ้านครหลวงเขตบางใหญ่ ให้การบริการกระแสไฟฟ้าแก่ชุมชนในเขตเทศบาล ปัจจุบัน

การให้บริการไฟฟ้ามีครบทุกหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังมีการให้บริการไฟฟ้าแสงสว่างสาธารณะในเขตเทศบาลตำบลปลายบาง

3) การกำจัดมูลฝอย การให้บริการในด้านการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตของชุมชนเทศบาลตำบลปลายบาง มีบรรทุกขยะมูลฝอย ขนาดความจุ 10 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 2 คัน ขนาดความจุ 12 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 8 คัน ขนาดความจุ 8 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 2 คัน และขนาดความจุ 7 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 1 คัน เรือเก็บขยะ 2 ลำ และถังรองรับขยะมูลฝอย 2,000 ถัง ซึ่งวางไว้ตามจุดต่าง ๆ ในชุมชน ปริมาณขยะมูลฝอยบริเวณตลาดน้ำประมาณ 0.03 ตันต่อวัน มีพนักงานเก็บ ขน และกวาดขยะมูลฝอย 45 คน การกำจัดขยะ นำขยะมูลฝอยไปกำจัดที่บ่อเก็บขยะที่ตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย ซึ่งเป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี (เทศบาลตำบลปลายบาง, 2553)

4.2.3.5 การบริการทางการท่องเที่ยว

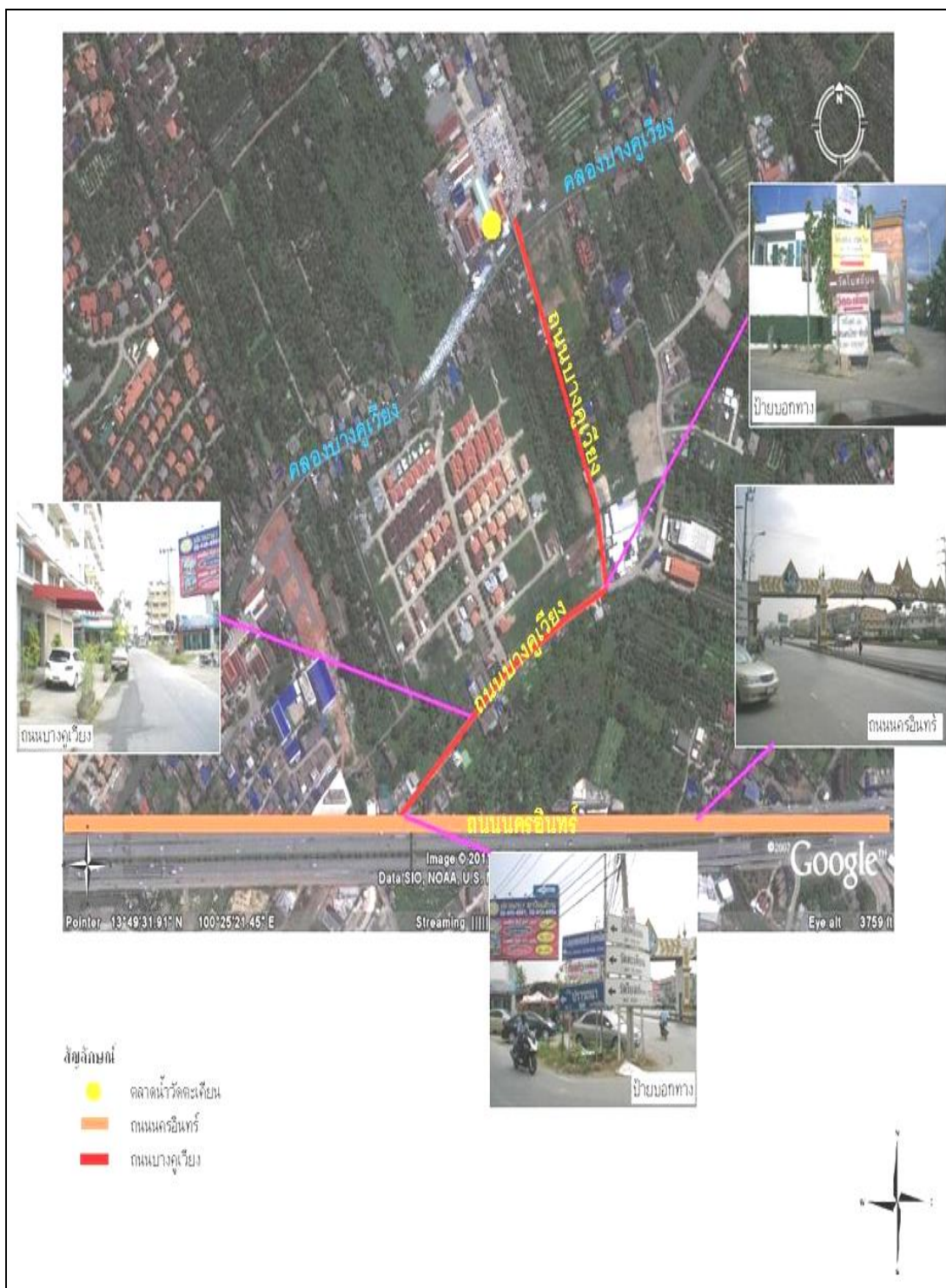
ตลาดน้ำวัดตะเคียน มีมัคคุเทศก์ บอกเล่าเรื่องให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวในการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำ มีบริการเรือชมวิถีชีวิตชาวบ้านเรือนริมคลองและชมวิถีชีวิตคนในชุมชน ห้องน้ำที่ให้บริการภายในตลาดน้ำนั้นจะใช้ห้องน้ำของวัด ซึ่งการทำความสะดวกห้องน้ำทางวัดได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดช่วงเย็นของทุกวัน การให้บริการที่จอดรถ ใช้ลานจอดรถที่อยู่บริเวณวัดตะเคียนทางด้านขวาและด้านหลังของพระอุโบสถ สามารถจอดรถได้ประมาณ 150 คัน และมีร้านค้าประมาณ 50 ร้าน แบ่งออกเป็นบริเวณต่างๆ ได้แก่ ร้านค้าในเรือ และร้านค้าบริเวณในวัดตะเคียน ไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.3

สรุปประเภทและสถานภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวบริเวณตลาดน้ำวัดตะเคียน

	ประเภท	ชื่อทรัพยากรการท่องเที่ยว	สถานภาพและการจัดการพื้นที่
	1 ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และ ศาสนา	1) วัดตะเคียน	มีพระอุโบสถ และมีพระวิหารซึ่งภายในมีจิตรกรรมฝาผนังและพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ ที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือมาก มีประชาชนเข้ามาสักการบูชาเพื่อขอพรไม่ขาด
	2 ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และ กิจกรรม	2) ตลาดน้ำวัดตะเคียน	เปิดทุกวัน ตั้งแต่เวลา 8.00 น. แต่วันเสาร์และวันอาทิตย์ จะมีของมาขายมากกว่าวันธรรมดาโดยชาวบ้านจะทยอยพายเรือนำสินค้าหลากหลายชนิด อาทิ อาหาร ผลไม้ พืชผัก ขนม ของกินของใช้ มาขายให้กับคนในท้องถิ่น หรือนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถที่จะซื้ออาหารมานั่งรับประทานในสถานที่จัดไว้ ซึ่งมีการดูแลโดยทางวัดตะเคียน
		3) วิถีชีวิตชุมชน	นักท่องเที่ยวสามารถเดินหรือนั่งเรือชมบรรยากาศอันสงบของชุมชนริมคลอง ด้วยสภาพบ้านเรือนที่อยู่ริมคลองกับวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของชาวบ้าน และชาวบ้านพร้อมที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้ามาสัมผัส วิถีชีวิตด้วยความยินดี
	3 ธรรมชาติ	4) ทิวทัศน์ริมคลอง บางคูเวียง	สามารถล่องเรือตามลำคลองบางคูเวียงท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตของคนในชุมชน ที่ยังใช้คลองในการดำเนินชีวิตประจำวัน อาทิ การพายเรือนำสินค้ามาขาย การใช้เรือในการไปมาบริเวณชุมชนแทนการใช้รถ เป็นต้น

ภาพที่ 4.10
การเข้าถึงพื้นที่ตลาดน้ำวัดตะเคียน

ที่มา : Google Earth, 2553 (ดัดแปลง)

4.2.3.6 การรวมกลุ่มของคนในชุมชน การดำเนินงานและการบริหารจัดการในตลาดน้ำ

ปัจจุบันมีการรวมกลุ่มของคนในชุมชน 1 กลุ่ม คือ กลุ่มงานประดิษฐ์จากดินไทย โดยเข้ามามีกิจกรรมการค้าขาย การจัดการระบบต่างๆ ทั้งงานทะเบียน งานด้านการเงิน การบัญชี และการควบคุมการจัดระเบียบเรียบร้อยของบรรดาร้านค้าต่างๆ เพื่อรองรับความเจริญเติบโตต่อไป โดยมีคณะกรรมการทางวัดตะเคียนเป็นผู้ดูแล และร่วมกันบริหารดังนี้ ที่ปรึกษา แผนกประชาสัมพันธ์ แผนกทะเบียนและจัดระเบียบผู้ค้า ในส่วนของการดำเนินงานในตลาดน้ำนั้น เนื่องจากตลาดน้ำมีบริเวณพื้นที่ที่ต้องดูแลให้สะอาดเรียบร้อย รวมทั้งต้องอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ค้าขายในตลาด จึงต้องมีการว่าจ้างพนักงานหลายฝ่าย ดังนี้ พนักงานทำความสะอาดบริเวณวัด ตลาดน้ำ และห้องน้ำ จ้าง 2 คน วันละ 200 บาท ส่วนหน่วยรักษาความปลอดภัย ได้จ้างเจ้าหน้าที่ตำรวจและอาสาสมัครชุมชน อาทิตย์ละ 500 บาทต่อวัน และค่าเก็บขยะให้กับเทศบาล 500 บาทต่อเดือน (พระครูสมุห์สงบ กิตติญาโณ, สัมภาษณ์, 2553)

4.2.3.7 กิจกรรมการท่องเที่ยว

กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวทำเมื่อมาเที่ยวยังตลาดน้ำวัดตะเคียน ได้แก่ นั่งเรือชมวิว ทิวทัศน์บ้านเรือนริมคลองและชมวิถีชีวิตคนในชุมชน ค่าบริการท่านละ 40 บาท ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง กราบไหว้หลวงพ่อบุญรอดม เลือกซื้อผลผลิตทางการเกษตร และรับประทานอาหาร

4.2.3.8 ผลิตภัณฑ์และสินค้าที่ระลึก

สินค้าที่มีในตลาดน้ำวัดตะเคียน ได้แก่ ผัก ผลไม้ และต้นไม้ที่เป็นผลผลิตมาจากสวนที่ชาวบ้านปลูกเอง นอกจากนี้ยังมีร้านอาหาร ร้านเครื่องดื่ม ขนมพื้นบ้าน รวมทั้งมีร้านเครื่องจักสาน และร้านค้าของใช้ภายในบ้าน

ภาพที่ 4.11
ตำแหน่งสถานที่ต่างๆ ในบริเวณตลาดน้ำวัดตะเคียน

ที่มา : Google Earth, 2553 (ดัดแปลง)

ภาพที่ 4.12
กิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณตลาดน้ำวัดตะเคียน

ที่มา : ผู้วิจัย, 2553